

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 314/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Luboša Szigetiho a zo sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o.z.**, Rovniankova 14, Bratislava, IČO 31 820 174, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Svk/7/2024 z 11. decembra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 2 ods. 5 v spojení s čl. 3 ods. 2 až 4 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) s následkom porušenia čl. 9 ods. 1 až 3 Aarhuského dohovoru rozsudkom najvyššieho správneho súdu, čím zároveň došlo k porušeniu čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s nerešpektovaním čl. 7 ods. 2, 4 a 5 ústavy. Namíeta tiež porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Požaduje zrušenie napadnutého rozsudku, vrátenie veci najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania. Súčasťou podanej ústavnej sťažnosti je návrh na prerušenie konania na ústavnom súde pre účely predloženia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) v nasledovnom znení:

„1. Je doterajšia aplikačná prax súdu vo veciach sťažovateľa (ktoré sú Ústavnému súdu známe z úradnej činnosti, keďže na ňu odkazuje) hodná ochrany právom Európskej únie, alebo nie je hodná ochrany; keďže sťažovateľ sa neustále domáha právnej ochrany podľa práva EÚ, je právne významné, či vnútroštátne súdy musia rozhodovať podľa práva EÚ alebo postačuje podľa vnútroštátneho práva.

2. *Či sa rozhodnutia SD EÚ vo veciach životného prostredia týkajú všetkých oblastí ochrany životného prostredia bez ohľadu na to, akú časť životného prostredia ekologický spolok ochraňuje a či sa ochrana a oprávnenia ekologických spolkov pri ochrane životného prostredia týkajú všetkých oblastí životného prostredia, ktoré sú regulované druhotnými právnymi predpismi týkajúcimi sa jednotlivých častí životného prostredia.*

3. *Či rozsudok SD EÚ č. C-416/10 Pezinská skládka sa má interpretovať extenzívne v kontexte vnútroštátneho práva? Inak povedané, či sa prednosť environmentálnych záujmov podľa tohto rozsudku aplikuje na všetky environmentálne konania/ veci životného prostredia bez ohľadu na podoblasť práva životného prostredia.*“

2. Navrhovateľ (Slovenská správa ciest) doručila Okresnému úradu Čadca, odboru starostlivosti o životné prostredie zámer navrhovanej činnosti „I/11 Čadca – Most 206“ vypracovaný podľa § 22 ods. 3 a prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“) na vykonanie zisťovacieho konania. Predmetom navrhovanej činnosti bolo odstránenie pôvodnej nosnej konštrukcie mosta a jej nahradenie novou nosnou konštrukciou na existujúcom mostnom objekte. Dňa 26. júla 2021 doručil sťažovateľ okresnému úradu ako dotknutá verejnosť svoje stanovisko k navrhovanej činnosti podľa § 24 zákona EIA.

3. Dňa 26. augusta 2021 bolo vydané rozhodnutie č. OU-CA-OSZP-2021/008841-015, ktorým okresný úrad rozhodol tak, že činnosť navrhovateľa sa nebude posudzovať podľa zákona EIA. V rozhodnutí okrem iného uviedol, že negatívne vplyvy na životné prostredie mali pôsobiť počas obdobia odstránenia časti starého mostu a stavebných prác pri budovaní nového mostu, pričom po skončení prác sa životné prostredie má vrátiť do súčasného stavu.

4. O podanom odvolaní rozhodol 26. januára 2022 Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. OU-ZA-OOP3-2022/005647-002 tak, že ho zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Konštatoval, že navrhovaná činnosť neohrozuje ani neprímerane neobmedzuje práva a oprávnené záujmy subjektov konania a sú splnené podmienky podľa zákona EIA. Neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by boli v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu životného prostredia, ani také skutočnosti, ktoré by v závažnej miere ohrozovali životné prostredie a zdravie obyvateľov.

5. Sťažovateľ podal ako zainteresovaná verejnosť proti rozhodnutiu okresného úradu správnu žalobu, ktorej podstatou je jeho tvrdenie, že žalovaným rozhodnutím je ohrozený právny záujem ochrany životného prostredia v zmysle platných právnych predpisov.

6. Správny súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. ZA-31S/56/2022 zo 6. decembra 2023 žalobu zamietol a návrhu sťažovateľa na polozenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru nevyhovel. Námietku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyhodnotil ako nedôvodnú, rovnako ako námietku o podstatnom porušení ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy. Správny súd poukázal na to, že informácie o životnom prostredí a zámer navrhovanej činnosti boli zverejnené štandardným spôsobom na webovej stránke Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a prvostupňového orgánu.

7. Najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa a zamietol aj jeho návrh na prerušenie konania pre účely podania prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na to, že sťažovateľ síce namietal nesprávne právne posúdenie, avšak neuviedol, akým spôsobom mali sudy vec správne právne posúdiť. Z obsahu spisu podľa najvyššieho správneho súdu vyplýva, že sťažovateľovi boli v priebehu správneho konania štandardným spôsobom sprístupnené relevantné informácie o zámere navrhovanej činnosti. Prvostupňový orgán reagoval na pripomienky sťažovateľa a s týmito sa aj riadne vo svojom rozhodnutí vysporiadal. Rovnako odvolací orgán konal so sťažovateľom ako s účastníkom konania, a preto nemožno konštatovať porušenie procesných práv sťažovateľa. Ďalej najvyšší správny súd poukázal na všeobecnosť tvrdení sťažovateľa, ktoré dostatočne nekonkretizoval a ktoré tak zostali bez materiálnej argumentácie, ktorá by pôsobila proti logickým záverom rozsudku napadnutého kasačnou sťažnosťou. V rámci správneho konania boli správne orgánu doručené niektoré stanoviská, niektoré chýbali a niektoré boli doručené po uplynutí zákonnej lehoty. Od správneho orgánu nemožno žiadať, aby rozhodoval na základe neexistujúcich podkladov, alebo takých, ktoré nemožno vykonať. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že sa v administratívnom spise nachádza tvrdenie o neexistencii významných vplyvov, avšak nie je podložené na celkovom zaťažení územia a vplyvoch na jednotlivé prahové hodnoty, najvyšší správny súd poukázal na to, že sťažovateľom uvádzané zákonné ustanovenie nemá normatívnu povahu, ale predpokladá právnu úpravu určujúcu medznú hodnotu prípustnej miery znečisťovania životného prostredia. Dotyk s právnou sférou sťažovateľa by mohol byť zrejmy len s poukazom na konkrétne medzné hodnoty, ktorých prekročenie by bolo spôsobilé ohroziť zdravie ľudí, ohrozovali by sa ním ďalšie organizmy alebo ostatné zložky životného prostredia. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považoval najvyšší správny súd za dostatočné. Konzultácie podľa § 63 zákona EIA sa len odporúčajú ako „dobrý správny postup“ a sú k dispozícii konajúceho správneho orgánu, ktorý v konkrétnom prípade zvažuje vhodnosť ich vykonania. Dotknutá verejnosť bola informovaná zákonom EIA očakávaným spôsobom. Vo vzťahu k návrhu na polozenie prejudiciálnej otázky najvyšší správny súd poukázal na to, že jej predmetom nemôže byť otázka, či bolo správne aplikované právo Európskej únie v konkrétnej veci. Sťažovateľom navrhovaná prejudiciálna otázka bola nekonkrétna, keď nevysvetlil, ktoré normy európskeho práva majú byť objasnené a aplikované v danej veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta predpojatosť sudcov správnych súdov, ako aj najvyššieho správneho súdu, ktorá ma spočívať v systematickom, metodickom a schematickom posudzovaní žalobnej činnosti sťažovateľa ako nelegitímnej činnosti „chronického sťažovateľa“, a nie ako legitímnej činnosti „zainteresovanej verejnosti“. Porušenie čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru spočíva v neuznaní zainteresovanej verejnosti ako legitímneho aktéra spoločenských vzťahov.

9. Podľa sťažovateľa bol nesprávne ustálený predmet správnej žaloby – sudy mali rozhodnúť bez znalosti žalobnej veci a riadneho ustálenia skutkových okolností a právnych dôvodov žaloby. Namieta, že nejde o všeobecnú správnu žalobu podľa § 178 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, ale o kvalifikovanú správnu žalobu podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku, podstatou ktorej je námietka porušenia verejného záujmu v oblasti ochrany životného prostredia. Podľa sťažovateľa nemohlo dôjsť k riadnemu posúdeniu obsahu žaloby, keď pre absenciu riadneho ustálenia aktívnej žalobnej legitímácie sťažovateľa sudy neskúmali, či bol porušený verejný záujem,

ale skúmali individuálne subjektívne právo sťažovateľa. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces vidí sťažovateľ aj v tom, že súdy nehľadeli na sťažovateľa ako na odborníka na environmentálne právo, ako aj v nevykonaní konzultácií podľa § 63 zákona EIA.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Po preskúmaní napadnutého uznesenia je potrebné konštatovať, že najvyšší správny súd sa ústavnoprávne akceptovateľným (a okolnostiam primeraným) spôsobom vyrovnal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti – na čo napokon poukazuje aj samotný sťažovateľ, ktorý v podanej ústavnej sťažnosti reflektuje na jednotlivé závery najvyššieho správneho súdu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je plne súladné s rozhodovacou praxou ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá vyžaduje, aby sa súdy vysporiadali so všetkými pre posúdenie veci podstatnými námietkami, a to spôsobom, z ktorého bude možné vyvodiť, akým spôsobom súd vec posúdil a prečo napokon rozhodol tak, ako rozhodol. Zároveň treba poukázať na to, že súdne rozhodnutia vo veľkej miere reflektujú argumentáciu účastníkov konania – s veľkou dávkou zovšeobecnenia povedané, ak je argumentácia všeobecná, potom nemožno očakávať konkrétne odpovede. V tomto smere aj ústavný súd poukazuje na to, že podaná ústavná sťažnosť je vo veľkej miere všeobecne koncipovaná a bolo náročné vyabstrahovať konkrétne námietky sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku kasačného súdu. Napokon ústavný súd dospel k nasledovným záverom.

11. Pokiaľ ide o namietanú predpojatosť súdov k osobe sťažovateľa (resp. k štatutárnemu orgánu sťažovateľa), je potrebné uviesť, že taká skutočnosť nevyplýva zo žiadneho postupu najvyššieho správneho súdu a nepoukazuje na ňu ani odôvodnenie napadnutého rozsudku. Argumentácia kasačného súdu je vecná, logická a reaguje na konkrétne tvrdenia a závery sťažovateľa, a to bez toho, aby súd robil akékoľvek (právne alebo iné) závery k odbornosti sťažovateľa alebo k jeho žalobnej činnosti. Tvrdeniu sťažovateľa o predpojatosti súdov tak nemožno prisvedčiť – možno ide o dojem sťažovateľa spôsobený v podstate konštantným odmietaním jeho podaní, čo však nemusí poukazovať na predpojatosť, ale možno skôr na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho správneho súdu, ako aj správneho súdu a správnych orgánov. Konštantná rozhodovacia činnosť v totožných otázkach navyše nie je v rozpore s ústavou a dohovorom garantovanými právami (práve naopak), keďže je dôkazom dodržiavania základných princípov právneho štátu, okrem iného najmä princípu právnej istoty, podľa ktorého majú súdy v skutkovo a právne obdobných veciach rozhodovať rovnako. Ústavný súd poukazuje na to, že z vlastnej rozhodovacej praxe (pozri príkladmo II. ÚS 120/2025, I. ÚS 223/2025, II. ÚS 155/2025 a ďalšie) vníma, že námietky sťažovateľa sa v ním podaných ústavných sťažnostiach opakujú – teda sťažovateľ od správnych súdov (a *de facto* aj od ústavného súdu) požaduje, aby sa opakovane vyjadrovali k v podstate totožným námietkam, očakávajúc pritom rozdielny výsledok. Napriek tomu je potrebné konštatovať, že súdy námietky opakovane preskúmajú a k týmto sa aj ústavne akceptovateľným spôsobom vyjadria.

12. Údajné útoky politicky aktívnej osoby ústavný súd rovnako nepovažoval za relevantné, pretože pri rozhodovaní sú súdy viazané iba platnými a účinnými právnymi predpismi so zohľadnením ich právnej sily a základnými princípmi Správneho súdneho poriadku (§ 5 ods. 4

Správneho súdneho poriadku). Medializácia veci alebo osoby sťažovateľa nemôže automaticky znamenať predpojatosť *de facto* všetkých súdov rozhodujúcich vo veci sťažovateľa.

13. Sťažovateľ namieta, že súdy v jeho prípade nerozlišovali, že v okolnostiach veci nejde o všeobecnú správnu žalobu, ale o správnu žalobu podanú zainteresovanou verejnosťou. Ani tejto argumentácii nemožno prisvedčiť. Z napadnutého rozsudku totiž nemožno vyčítať, že by súdy požadovali, aby sťažovateľ preukázal konkrétny dopad na jeho individuálne práva a záujmy. Najvyšší správny súd v podstatnom namietal, že argumentácia sťažovateľa je v mnohých oblastiach príliš všeobecná na to, aby bolo možné sa k nej konkrétnym spôsobom vyjadriť, a ústavný súd konštatuje, že takýto záver s ohľadom na okolnosti a podania sťažovateľa nie je zjavne nesprávny a nie je ani prejavom svojvôle. Navyše, tam, kde bolo možné vymedziť konkrétnym spôsobom, čo sťažovateľ namieta, najvyšší správny súd sa konkrétnym spôsobom k takej námietke vyjadril – vo vzťahu k procesným pochybeniam v bode 62 a nasl. napadnutého rozsudku, vo vzťahu k nedostatočným podkladom v bodoch 65 a nasl. napadnutého rozsudku, k námietke nesprávnej aplikácie § 12 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov v bode 70 napadnutého rozsudku, k nevykonaniu konzultácií v bode 72 napadnutého rozsudku, k informovaniu verejnosti v bode 73 napadnutého rozsudku a napokon je potrebné konštatovať, že najvyšší správny súd riadne zdôvodnil aj neprerušenie konania a nepodanie sťažovateľom navrhovaných prejudiciálnych otázok (body 75 a nasl. napadnutého rozsudku). Vecná a skutková komplexnosť, správnosť napadnutého rozsudku a tiež predchádzajúca rozhodovacia prax ústavného súdu vo veciach sťažovateľa si nevyžaduje ďalšie dodatočné parafrázovanie napadnutých právnych záverov najvyššieho správneho súdu.

14. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že súdy nerešpektovali jeho odbornosť, ústavný súd uvádza, že v podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí len to, prečo by mal byť považovaný za odbornú verejnosť, avšak neuviedol, akým konkrétnym postupom alebo tvrdením súdy túto jeho odbornosť nemali rešpektovať.

15. Ústavný súd považoval za podstatné, že nebolo preukázané, že by jednotlivé orgány verejnej moci (správne orgány alebo súdy) so sťažovateľom riadne nekonali alebo že by na jeho argumentáciu nereagovali, práve naopak. Ako konštatoval aj najvyšší správny súd, už správne orgány konali so sťažovateľom ako s účastníkom konania a s jeho námietkami sa akceptovateľným spôsobom vysporiadali, preto vo vzťahu k sťažovateľovi nemožno konštatovať, že by došlo k odmietnutiu spravodlivosti.

16. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je s ohľadom na už uvedené zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol, keď nezistil súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a sťažovateľom namietaným porušením jeho práv.

17. Ústavný súd nepristúpil k prerušeniu konania a predloženiu sťažovateľom navrhovaných prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru, keďže nemajú vplyv na konkrétny predmet prieskumu ústavným súdom. Sú orientované konkrétne na osobu sťažovateľa v kontexte, či je hodná ochrany európskeho práva (čo je evidentne mimo relevantného prieskumného rámca), všeobecne na rozsah použitia práva Európskej únie a v konečnom dôsledku všeobecne na vzťah európskeho

a vnútroštátneho práva, pričom sťažovateľ neuvádza žiadne konkrétne ustanovenie práva Európskej únie, ktoré by sa malo vyložiť.

18. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu